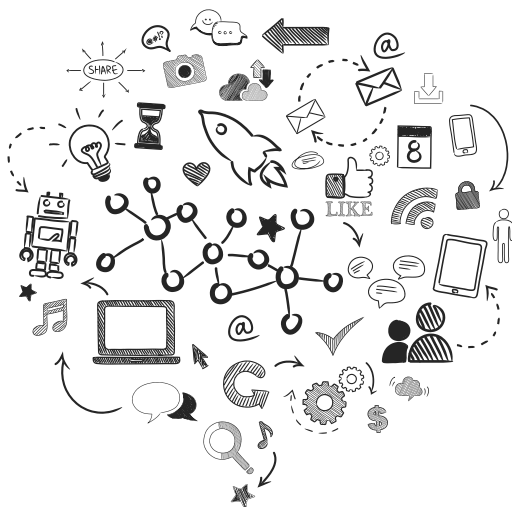

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษในยุคปัญญา ประดิษฐ์

The Changing Role of the English Language in the Age of Artificial Intelligence

พงษ์วิทย์ นามทะจันทร์ และ ไพศาล อรุณโชคนาลาภ
Pongwit Namthachan and Paisarn Arunchoknumlap

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษในยุคปัญญาประดิษฐ์

The Changing Role of the English Language
in the Age of Artificial Intelligence

พงษ์วิทย์ นามทะจันทร์¹ และ ไพศาล อรุณโชคนาลม²

Pongwit Namthachan and Paisarn Arunchoknumlap

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220, ประเทศไทย

Faculty of Liberal Art, Krirk University, Bangkok 10220, Thailand

e-mail: pongwitongz@gmail.com

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220, ประเทศไทย

Faculty of Business Administration, Krirk University, Bangkok 10220, Thailand

Corresponding author e-mail: paisarn.aru@krirk.ac.th

Received : September 23, 2025 Revised : November 14, 2025 Accepted : November 17, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษในยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษในระดับโลก เดิมทีภาษาอังกฤษทำหน้าที่เป็นภาษากลาง (lingua franca) และภาษาสากลในการสื่อสารทางธุรกิจ วิชาการ และวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาของเทคโนโลยีด้านภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) การแปลภาษาแบบเรียลไทม์ และเครื่องมือเขียนเชิงวิชาการ เช่น Grammarly Quillbot และ ChatGPT ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการทำงานในวิชาชีพ บทความวิชานี้จึงอภิปรายถึงข้อดี ข้อจำกัด และความท้าทายที่เกิดขึ้น ทั้งในด้านจริยธรรม ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ความน่าเชื่อถือของ AI และการปรับหลักสูตรเพื่อบูรณาการ AI Literacy กับ English Literacy ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า ภาษาอังกฤษไม่ได้สูญเสียความสำคัญลง แต่เปลี่ยนสถานะจาก “ภาษาที่จำเป็นต้องใช้” ไปสู่ “ภาษาที่ควรใช้ควบคู่กับ AI” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ และการเข้าถึงองค์ความรู้ระดับโลก

คำสำคัญ : ภาษาอังกฤษ; ปัญญาประดิษฐ์ (AI); การเรียนการสอนภาษา; การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

Abstract

This academic article aims to analyze the evolving role of English in the era of Artificial Intelligence (AI), where advanced technologies significantly influence the learning and use of English worldwide. Traditionally, English has served as a lingua franca and global language in business, academia, and intercultural communication. However, the emergence of Natural Language Processing (NLP), real-time translation, and academic writing tools such as Grammarly, Quillbot, and ChatGPT has reshaped the landscape of English language education, intercultural communication, and professional practices. This academic article discusses both the opportunities and challenges arising from these changes, including ethical concerns, technological inequalities, reliability and bias in AI-generated content, and the need for curriculum reforms that integrate AI literacy with English literacy. Findings suggest that English remains highly significant, yet its role is shifting from being “a mandatory global language” to “a complementary language used alongside AI” to enhance efficiency, credibility, and access to global knowledge.

Keywords : English language; Artificial Intelligence (AI); Language Learning and Teaching; Intercultural Communication

บทนำ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษากลาง (lingua franca) ที่สำคัญที่สุดของโลกในยุคโลกาภิวัตน์และมีสถานะเป็นเครื่องมือสื่อสารหลักในหลายด้าน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การทูต และธุรกิจระหว่างประเทศ (Crystal, 2003: 86-122) ความแพร่หลายของภาษาอังกฤษไม่ใช่เพียงผลจากการล่าอาณานิคมทางประวัติศาสตร์เท่านั้น หากแต่ยังเป็นผลจากพลวัตทางเศรษฐกิจและการสื่อสารที่ทำให้ภาษาอังกฤษดำรงความเป็น “ทุนทางภาษา” (linguistic capital) ซึ่งผู้ที่มีความสามารถย่อมมีโอกาสทางวิชาชีพและการเข้าถึงองค์ความรู้มากกว่าผู้ที่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ (Abrar-ul-Hassan, 2021) ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงถูกมองว่าเป็นทั้ง

ความจำเป็นและการลงทุนเพื่ออนาคต ทว่าการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะ การเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้ทำให้ภาษาอังกฤษ กลายเป็น “ภาษาที่ทุกคนต้องเรียน” อย่างที่เคยเป็นมา ซึ่งระบบ AI ที่ขับเคลื่อนด้วย การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) และโมเดล ภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Models: LLMs) อย่าง ChatGPT หรือ Gemini สามารถสร้างข้อความ แปลภาษา ตรวจไวยากรณ์และแม้กระทั่งสอนภาษาอังกฤษแบบ โต้ตอบได้ในระดับที่ใกล้เคียงกับมนุษย์ (Wei, 2023; Al-khresheh, 2024)

หลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่า AI ไม่เพียงช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ แต่ยังเสริมสร้างแรงจูงใจและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของ ผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ทำให้ภาษาอังกฤษถูก “อำนวยความสะดวก” จนผู้เรียนจำนวนมาก ไม่ต้องเผชิญอุปสรรคเช่นในอดีต แต่ในขณะเดียวกัน ก็เกิดการตั้งคำถามขึ้นว่า การที่ AI สามารถแปลภาษาได้ทันทีและอำนวยความสะดวกในการสื่อสารได้ อาจจะทำให้ บทบาทของภาษาอังกฤษในฐานะ “ภาษากลาง” มีความท้าทายหรือไม่ ตัวอย่างเช่น การประชุมระหว่างผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอังกฤษสามารถเกิดขึ้นได้โดยใช้การแปลผ่าน AI โดยที่คู่สนทนาไม่ต้องเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

นอกจากนี้ ในงานวิจัยเชิงภาษาศาสตร์ยังสะท้อนว่า การใช้เครื่องมือ AI อย่างต่อเนื่องกำลังสร้าง “แนวคิดและรูปแบบภาษาใหม่” ที่ปรับเปลี่ยนการใช้ภาษา อังกฤษของมนุษย์ให้เข้าใกล้รูปแบบที่ AI สร้างขึ้น (Anderson, et al., 2025; Yakura, et al., 2024) จากข้อมูลดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นสัญญาณว่า ภาษาอังกฤษในอนาคต อาจไม่ได้ถูกขับเคลื่อนโดยเจ้าของภาษา หากแต่ถูกกำหนดกรอบแนวคิดโดย AI

ปฐมบทการศึกษาภาษาอังกฤษในยุค AI ผ่านการทบทวนวรรณกรรม

1. ความเปลี่ยนแปลงของภาษาอังกฤษในยุค AI

การเปลี่ยนแปลงของภาษาอังกฤษในยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำเป็นต้องพิจารณา ผ่านทั้งกรอบแนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษา อังกฤษในฐานะภาษากลางของโลก จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้เขียนพบว่ามีการ ศึกษาอย่างต่อเนื่องในประเด็น “ภาษาอังกฤษโลก” (Global Englishes) และ “ภาษา อังกฤษในฐานะภาษากลาง” (English as a Lingua Franca: ELF) โดย Crystal (2003 :123-191) เสนอว่า ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาที่ผู้คนจากหลากหลายประเทศใช้ เพื่อสื่อสารร่วมกันมากกว่าการเป็นเพียงภาษาแม่ของเจ้าของภาษา ขณะที่ Jenkins

(2015 :181-240) ได้ขยายแนวคิดนี้โดยเน้นว่า ภาษาอังกฤษได้ปรับตัวตามผู้ใช้จากหลากหลายพันธุกรรม จนเกิดเป็น “รูปแบบภาษาอังกฤษพหุลักษณะ” (Global Englishes)

2. คำถามหลักของการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทใหม่ของภาษาอังกฤษ

จากบริบทดังกล่าว ผู้เขียนจึงเกิดคำถามในการค้นคว้าบทความที่สำคัญนี้ คือภาษาอังกฤษยังจำเป็นเหมือนเดิมในโลกที่ AI สามารถทำให้ทุกภาษาสื่อสารถึงกันได้หรือไม่? และ AI กำลังเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษอย่างไร ทั้งในด้านการเรียนการสอน การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการเขียนเชิงวิชาการหากภาษาอังกฤษเคยเป็นสะพานสู่โลกสากล บทบาทนั้นกำลังจะถูกทดแทน หรือเพียงแค่ถูก “เสริม” ด้วยเทคโนโลยี?

ดังนั้น ผู้เขียนบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษในยุค AI พร้อมเปรียบเทียบบทบาทภาษาอังกฤษในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงการชี้โอกาสและความท้าทายที่เกิดขึ้นตลอดจนเสนอข้อคิดเชิงเปรียบเทียบและแนวทางการศึกษาต่อยอดเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษในโลกที่ AI ไม่เพียงเป็นเครื่องมือแต่เป็น “ผู้มีส่วนร่วม” ในการเรียนรู้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของภาษา

กรอบแนวคิดภาษาอังกฤษในยุค AI (วิธีการค้นหาข้อมูล)

1. แนวคิดภาษาอังกฤษโลก (Global Englishes) และภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง (ELF)

การทบทวนวรรณกรรมในประเด็นภาษาอังกฤษโลก (Global Englishes) และภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง (English as a Lingua Franca: ELF) แสดงให้เห็นว่าภาษาอังกฤษมิได้จำกัดอยู่เพียงการใช้ของเจ้าของภาษาอีกต่อไป แต่กลายเป็นภาษาที่ผู้คนทั่วโลกใช้เพื่อการสื่อสารร่วมกัน Crystal (2003 :123-191) กล่าวว่าภาษาอังกฤษได้กลายเป็น “เครื่องมือกลางของโลกสมัยใหม่” ส่วน Jenkins (2015: 181-240) เน้นว่าภาษาอังกฤษในยุคใหม่มีหลายสำเนียง หลายรูปแบบ และปรับตัวตามผู้ใช้ จนเกิดเป็นแนวคิด “Global Englishes” ซึ่งสะท้อนว่าพลังของภาษาไม่ได้อยู่ที่เจ้าของภาษา แต่อยู่ที่การใช้ของผู้เรียนและผู้ใช้ทั่วโลกแนวคิดนี้ทำให้ภาษาอังกฤษไม่ใช่เพียงภาษาของชาวอังกฤษหรืออเมริกันแต่เป็นเครื่องมือทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจระดับโลกที่ทุกคนสามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของตนเองได้

2. บทบาทของ AI ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในอีกมุมมองหนึ่ง ความก้าวหน้าของปัญญาประดิษฐ์ได้สร้างการปฏิวัติการเรียนรู้ภาษาอย่างชัดเจน งานของ Lee and Warschauer (2022) แสดงให้เห็นว่า AI ทำหน้าที่เป็น “ผู้ช่วยครู” ในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยสามารถตรวจไวยากรณ์ ให้คำแนะนำทันที และจำลองสถานการณ์สนทนา ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะโต้ตอบได้มากกว่าวิธีการสอนแบบดั้งเดิม ผลลัพธ์คือบทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจาก “ผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรง” สู่ “ผู้อำนวยความสะดวก” (facilitator) ที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพ AI ไม่เพียงช่วยประเมินผลและให้ feedback แบบเรียลไทม์ แต่ยังปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของแต่ละคน (personalized learning)

3. เทคโนโลยี NLP และ Machine Translation กับ การเปลี่ยนแปลงภาษา

หัวใจสำคัญที่ทำให้ AI ทำงานร่วมกับภาษาอังกฤษได้อย่างแม่นยำคือ เทคโนโลยีการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) Jurafsky and Martin (2023) อธิบายว่า NLP ช่วยให้ระบบ AI เข้าใจภาษาในเชิงบริบทสามารถวิเคราะห์ความหมาย สร้างประโยค และเรียนรู้รูปแบบภาษามนุษย์ได้ใกล้เคียงกับธรรมชาติจริงในอีกด้านหนึ่ง เทคโนโลยีการแปลภาษาอัตโนมัติ (Machine Translation: MT) เช่น Google Neural Machine Translation (NMT) ของ Wu et al. (2016) ได้เปลี่ยนโฉมการสื่อสารระดับโลก เพราะสามารถแปลภาษาอังกฤษกับภาษาอื่นได้อย่างแม่นยำและเป็นธรรมชาติ ระบบแปลใหม่ ๆ อย่าง DeepL หรือผู้ช่วยแปลด้วย AI ยังให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องและสมจริงยิ่งกว่าเดิม (Garcia & Pena, 2021) อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญเตือนว่าการพึ่งพาเครื่องแปลเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผู้เรียนขาด “ทักษะทางวัฒนธรรม” (intercultural competence) ซึ่งยังเป็นสิ่งที่เทคโนโลยีไม่สามารถแทนที่ได้

4. ทักษะทางดิจิทัลและ AI Literacy ในบริบทการเรียนรู้ภาษา

อีกแนวคิดที่สำคัญคือ “ทักษะทางดิจิทัล” (Digital Literacy) และ “ความฉลาดรู้ทางเอไอ” (AI Literacy) Ng (2021) อธิบายว่า ทักษะทางดิจิทัลไม่ได้หมายถึงแค่การใช้เทคโนโลยี แต่รวมถึงความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ ขณะที่ Long & Magerko (2020) ชี้ว่า AI Literacy ควรถูกพัฒนาเป็น “ทักษะใหม่” ควบคู่กับการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะการสื่อสารในยุค AI ต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษาและความเข้าใจการทำงานของ

เทคโนโลยี ผู้เขียนจึงสังเคราะห์ได้ว่า ภาษาอังกฤษยังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะภาษากลางแต่สถานะนี้กำลังถูก “ท้าทายและเสริม” ด้วยเทคโนโลยี AI ซึ่งไม่เพียงเปลี่ยนวิธีเรียนรู้ แต่ยังเปลี่ยน “โครงสร้างของภาษา” เอง

4. การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษในยุคปัญญาประดิษฐ์

4.1 การเปรียบเทียบบทบาทภาษาอังกฤษในอดีตและปัจจุบัน

การศึกษาบทบาทของภาษาอังกฤษก่อนการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต้องย้อนกลับไปพิจารณาการสร้างความเป็น “โลกาภิวัตน์” ในเชิงภาษา ซึ่งภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในฐานะทั้งภาษากลาง (lingua franca) และภาษาสากล (global language) ตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ความแพร่หลายนี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ หากแต่เป็นผลจากประวัติศาสตร์การล่าอาณานิคม การครอบงำทางเศรษฐกิจ การเผยแพร่วัฒนธรรมสื่อ และการจัดระเบียบความรู้ในระดับโลก (Phillipson, 1992)

ภาษาอังกฤษกับโลกาภิวัตน์

ในแวดวงวิชาการ ร้อยละกว่า 90 ของงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และบทความวิชาการระดับนานาชาติถูกตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ (Montgomery, 2013) ทำให้ภาษาอังกฤษทำหน้าที่เป็น “ประตูสู่ความรู้” และผู้ที่สามารถเข้าถึงย่อมมีโอกาสสูงกว่าในตลาดแรงงานและการศึกษาต่อระดับสูง นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังถูกใช้เป็นภาษามาตรฐานของการบิน (Moder & Halleck, 2009) การเดินเรือ และการประชุมระหว่างประเทศ ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงไม่ใช่เพียงทักษะส่วนบุคคลแต่เป็นทุนทางภาษา (linguistic capital) ที่หล่อเลี้ยงเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ (Bourdieu, 1991; Coleman, 2010)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบดั้งเดิม

ในยุคก่อน AI จะเกิดขึ้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามักดำเนินการผ่านวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นทักษะ 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน (Richards & Rodgers, 2014) การสอนถูกครอบงำโดยแนวทางเป็นวิธีการสอนภาษาแบบดั้งเดิมที่เน้นการเรียนรู้กฎไวยากรณ์ คำศัพท์ และการแปลข้อความระหว่างภาษาเป้าหมายกับภาษาแม่ หรือ Grammar-Translation Method และวิธีการสอนแบบฟัง-พูด เป็นวิธีการสอนภาษาที่เน้นทักษะการฟังและการพูดเป็นหลัก (Audio-Lingual Method) ก่อนที่จะพัฒนามาสู่แนวทางการสอนภาษาที่มุ่งเน้นการ

พัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในสถานการณ์จริง โดยเน้นการโต้ตอบ ปฏิสัมพันธ์ และการใช้งานภาษาอย่างมีความหมาย (Communicative Language Teaching: CLT) ในทศวรรษ 1970–1980 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริง (Canale & Swain, 1980) อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความพยายาม ปฏิรูปวิธีสอน ภาษาอังกฤษในหลายประเทศยังคงถูกมองว่าเป็น “ภาระการเรียนรู้” มากกว่าจะเป็น “เครื่องมือสื่อสาร” (Hu, 2002) นอกจากนี้ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังถูกขับเคลื่อนโดยอุตสาหกรรมการสอบวัดระดับ เช่น TOEFL, IELTS และ Cambridge English ซึ่งกลายเป็นกลไกการคัดกรอง (gatekeeping mechanism) สำหรับการเข้ามหาวิทยาลัยและการทำงานในองค์กรระดับโลก (Chalhoub-Deville & Turner, 2000) การทดสอบเหล่านี้ทำให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นเส้นแบ่งระหว่างผู้ที่เข้าถึงโอกาสสากลกับผู้ที่ถูกกั้นออกไป

ข้อจำกัดและความเหลื่อมล้ำในอดีต

ถึงแม้ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่เปิดประตูสู่โอกาส แต่ในยุคก่อน AI เกิดขึ้น มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังคงสูง โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ปัญหาสำคัญได้แก่ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีคุณภาพ สื่อการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ และความไม่เสมอภาคด้านเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน (Coleman, 2010) อีกทั้งการเรียนการสอนมักมุ่งเน้นรูปแบบภาษาอังกฤษมาตรฐานแบบเจ้าของภาษา (native-speakerism) จนเกิดการกีดกันสำเนียงและรูปแบบการใช้ภาษาของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Holliday, 2006) ซึ่งความเหลื่อมล้ำนี้ยังขยายไปสู่การแบ่งแยกเชิงสังคม เช่น ความแตกต่างระหว่างคนเมืองกับคนชนบท หรือผู้ที่มีฐานะดีกับผู้ที่มีรายได้น้อยซึ่งสามารถลงทุนในการเรียนพิเศษหรือไปศึกษาต่อต่างประเทศได้ แต่ในขณะที่ผู้ขาดโอกาสมักถูกจำกัดให้อยู่กับการสอนแบบท่องจำในห้องเรียนขนาดใหญ่

ผู้เขียนสรุปได้ว่า บทบาทของภาษาอังกฤษก่อนการเกิดขึ้นของ AI เป็นทั้งพลังบวกที่ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันเชิงสังคมที่ตอกย้ำความไม่เท่าเทียมทางโอกาสการศึกษาและเศรษฐกิจ

4.2 การวิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม

การเกิดขึ้นและการพัฒนาของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้เปลี่ยนภูมิทัศน์และกรอบแนวคิดของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างสิ้นเชิง ผู้เรียนสามารถเข้าถึง “ผู้ช่วย/ครูส่วนตัว” (AI Tutor) ที่ทำงานได้ตลอดเวลา เช่น ChatGPT หรือ Claude ซึ่งตอบคำถาม ตรวจสอบไวยากรณ์ แนะนำคำศัพท์ใหม่ และจำลองบทสนทนาได้เหมือนจริง (Lee & Warschauer, 2022) ตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์ม Duolingo Max ใช้ GPT-4 เพื่อสร้างบทสนทนาเสมือนจริง ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับ AI ได้แบบมนุษย์ โดย AI จะปรับระดับภาษาตามความสามารถของผู้เรียน (Duolingo, 2023) ส่งผลให้เกิด “การเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล” (personalized learning) และทำให้ภาษาอังกฤษเข้าถึงง่ายขึ้นทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม บทบาทของครูไม่ได้หายไป แต่เปลี่ยนจาก “ผู้สอน” เป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (facilitator) ที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพและวิจารณ์ญาณ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาษาอังกฤษในยุค AI ผู้เขียนสรุปในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาษาอังกฤษจากอดีตสู่ยุค AI

มิติ	ก่อนยุค AI	หลังการเกิดขึ้นของ AI
การเรียนการสอน	เน้นการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Grammar Translation, CLT)	ผู้เรียนใช้ AI Tutor เช่น ChatGPT เพื่อฝึกภาษาเฉพาะบุคคล
การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	ต้องมีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารข้ามชาติ	ใช้ AI แปลภาษาแบบเรียลไทม์ เช่น DeepL โดยไม่ต้องเรียนภาษาอังกฤษลึกซึ้ง
การเขียนวิชาการ	ต้องมีทักษะเขียนภาษาอังกฤษระดับสูง	ใช้ AI เช่น Grammarly และ Quillbot ช่วยปรับภาษาให้น่าเชื่อถือ
ความจำเป็นของภาษา	ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ต้องเรียนเพื่อโอกาสทางวิชาชีพ	ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ “ควรรู้” ร่วมกับ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
บทบาทของครู	ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หลัก	ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้และฝึก AI Literacy ให้ผู้เรียน

ที่มา: ผู้เขียนบทความ (2568)

5. พลวัตของภาษาอังกฤษในยุคปัญญาประดิษฐ์: บทบาท โอกาส และการเปลี่ยนแปลง

5.1 บทบาทของภาษาอังกฤษในโลกที่ AI มีอิทธิพล

AI ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางภาษาอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะในด้านการเขียนและการสื่อสารเช่น Grammarly, Quillbot และ ChatGPT ถูกนำมาใช้ในวงการวิชาการและธุรกิจเพื่อยกระดับคุณภาพภาษา ลดความผิดพลาด และทำให้ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสามารถสื่อสารได้เทียบเท่าเจ้าของภาษา ในระดับสังคม ภาษาอังกฤษยังคงเป็น “ฐานข้อมูลหลัก” ของเทคโนโลยี AI เพราะโมเดลภาษา (LLMs) ส่วนใหญ่ถูกฝึกจากข้อความภาษาอังกฤษ (Jurafsky & Martin, 2023) ดังนั้น แม้เครื่องมือแปลภาษาจะช่วยให้การสื่อสารหลายภาษาง่ายขึ้น แต่ภาษาอังกฤษยังเป็น “ภาษาของเทคโนโลยี” ที่อยู่เบื้องหลัง AI ทุกระบบ

5.2 โอกาสและความท้าทายของการเรียนภาษาอังกฤษในยุค AI

AI เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั่วโลกเข้าถึงภาษาอังกฤษได้ง่ายขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความท้าทาย เช่น

1) ปัญหาด้าน จริยธรรม (เช่น การใช้ AI เขียนแทนตนเอง — Cotton et al., 2024) 2) ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี (Van Dijk, 2020; UNESCO, 2023) 3) อคติของ AI และความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Bender et al., 2021) และ 4) ความจำเป็นของการบูรณาการ AI Literacy กับ English Literacy (Long & Magerko, 2020; Ng, 2021) กล่าวโดยสรุป แม้ AI จะเป็น “ตัวเร่ง” ให้การเรียนภาษาอังกฤษง่ายขึ้น แต่ก็ต้องบริหารจัดการอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อไม่ให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นเพียง “ภาษาของเครื่องจักร”

5.3 การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและสไตล์ของภาษาอังกฤษ

นอกจากบทบาทแล้ว โครงสร้างของภาษาอังกฤษเองก็เปลี่ยนไป AI ช่วยย่อประโยคให้กระชับ ใช้คำศัพท์ตรงประเด็น และลดความซับซ้อนของไวยากรณ์

ตารางที่ 2 : ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษจากการใช้โดยมนุษย์สู่การใช้โดย AI

บริบท	ตัวอย่างในอดีต (มนุษย์ใช้)	ตัวอย่างในปัจจุบัน (AI ช่วยสร้าง)	ความแตกต่าง
การเขียนอีเมลธุรกิจ	I am writing this email to inform you that the meeting has been postponed due to unexpected circumstances.	The meeting is postponed due to unforeseen circumstances.	AI มักย่อให้กระชับขึ้นลดโครงสร้างซับซ้อน
การเขียนเรียงความ	Nowadays, more and more people are using technology in their daily lives, which has led to many changes in the way we communicate.	Technology reshapes communication in daily life.	AI ชอบใช้ประโยคสั้นกระชับชัดเจน
การเขียนบทความวิชาการ	It is important to take into consideration the various factors that affect language learning in the age of AI.	Multiple factors influence language learning in the AI era.	AI ตัดคำฟุ่มเฟือยและเลือกใช้คำทางวิชาการ
การใช้ภาษาแบบ non-native	I very like English because it helps me talk with other people.	I enjoy learning English because it enables me to communicate globally.	AI ปรับไวยากรณ์และระดับความเป็นทางการให้ถูกต้อง

ที่มา: ผู้เขียนบทความ (2568)

6. การปรับแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการพัฒนาทักษะ AI Literacy ในยุคเทคโนโลยี

6.1 แนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับเทคโนโลยี

การบูรณาการเทคโนโลยี AI เข้ากับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องพิจารณาเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ การศึกษาของ Chiu et al. (2023) ชี้ว่า ครูควรมีบทบาทสำคัญในการสร้าง “สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างมนุษย์และ AI” (Human–AI Collaboration Learning Environment) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการทำงานของ AI ไปพร้อมกับการฝึกภาษา ตัวอย่างเช่น การใช้ ChatGPT เพื่อช่วยฝึกเขียนเชิงวิชาการ พร้อมให้ครูตรวจสอบและสะท้อนกลับในมุมมองเชิงวิเคราะห์ ไม่ใช่เพียงตรวจคำผิด แนวทางหลักที่ควรเน้น ได้แก่

- 1) การสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการ AI (AI-Integrated Language Learning)
 - ใช้ Chatbot เป็นผู้ช่วยฝึกบทสนทนา สร้างสถานการณ์จำลองทางธุรกิจ หรือวิชาชีว
- 2) การออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้น “AI Ethics” และ “Critical Thinking”
 - ให้ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถามต่อคำตอบที่ AI สร้าง และรู้จักจำกัดการพึ่งพา
- 3) การใช้เครื่องมือ AI เพื่อการประเมินแบบ Real-time Assessment
 - เช่น ระบบตรวจการเขียนอัตโนมัติ (Automated Writing Evaluation) เพื่อช่วยวิเคราะห์จุดอ่อนของผู้เรียน

งานของ Wei et al. (2023) ระบุว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษที่ใช้ AI ร่วมกับการสอนแบบ Feedback-based Learning มีแนวโน้มพัฒนาทักษะการเขียนเร็วกว่าแบบดั้งเดิมถึง 34% ซึ่งชี้ให้เห็นว่า AI เป็น “ผู้ร่วมสอน” (co-teacher) ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

6.2 การพัฒนาทักษะ AI Literacy ควบคู่กับภาษาอังกฤษ

การพัฒนาทักษะ AI Literacy ไม่ได้หมายถึงการสอนการเขียนโค้ดหรือสร้างโมเดลเท่านั้น แต่คือการปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจว่า “AI ทำงานอย่างไร” “AI คิดแทนคนได้แค่ไหน” และ “AI มีอคติหรือไม่” (Long & Magerko, 2020; Ng, 2021) แนวคิดนี้เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ “สื่อสารกับ AI” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเขียน Prompt ที่ชัดเจน การตีความผลลัพธ์ของ AI อย่างมีเหตุผล และการประยุกต์ใช้ในบริบทจริง

องค์ประกอบสำคัญของ AI Literacy ในการเรียนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย

- 1) Understanding — เข้าใจพื้นฐานการทำงานของ AI และขอบเขตของมัน
- 2) Interaction — ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับระบบ AI
- 3) Critical Use — ประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และอคติของผลลัพธ์
- 4) Ethical Awareness — ใช้ AI อย่างมีจริยธรรม เคารพลิขสิทธิ์ และไม่ละเมิด

ข้อมูลส่วนบุคคล

ทั้งนี้ การผสมผสาน AI Literacy เข้ากับ English Literacy จะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อโลกอนาคตที่การสื่อสารระหว่างมนุษย์-AI กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันและการทำงาน

7. การสังเคราะห์บทบาทใหม่ของภาษาอังกฤษและแนวทางการวิจัยในบริบทเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

7.1 สรุปการเปลี่ยนแปลงและบทบาทใหม่ของภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์ในบทความนี้สามารถสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษในยุคปัญญาประดิษฐ์มีได้กลดทอนความสำคัญลง แต่กลับขยายบทบาทไปในหลายมิติ ทั้งด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร และการสร้างสรรค์ความรู้ โดยภาษาอังกฤษเปลี่ยนจาก “ภาษาที่ต้องเรียนรู้เพื่อสื่อสารกับมนุษย์” ไปสู่ “ภาษาที่ต้องใช้เพื่อสื่อสารกับเทคโนโลยี” AI ทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเข้าถึงง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ขาดทรัพยากรเข้าถึงความรู้ระดับโลกได้ แต่ในอีกด้านหนึ่ง AI ก็ท้าทายโครงสร้างเดิมของภาษา ทั้งในแง่ของความคิด การเขียน และรูปแบบการสื่อสารที่เปลี่ยนจากมนุษย์-มนุษย์ ไปเป็นมนุษย์-AI

ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า “ภาษาอังกฤษจะยังคงเป็นภาษากลางของโลกต่อไป แต่สถานะของมันจะไม่เหมือนเดิม” เพราะจากนี้ไป ภาษาอังกฤษจะกลายเป็น “ภาษาของมนุษย์และเครื่องจักรร่วมกัน” (A Shared Human-Machine Language) ที่ต้องอาศัยทักษะใหม่ในการใช้งานอย่างมีจริยธรรมและมีวิจารณญาณ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในอนาคต

1) เชิงนโยบาย (Policy Level)

ควรกำหนดนโยบายการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่บูรณาการ AI Literacy และจริยธรรมดิจิทัลในหลักสูตรทุกระดับ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เข้าใจบทบาทของ AI ในการสื่อสารและการสร้างองค์ความรู้

2) เชิงปฏิบัติ (Pedagogical Level)

สถาบันการศึกษาควรฝึกอบรมครูให้มีความเข้าใจการใช้ AI เพื่อการสอนภาษา และสามารถประเมินผลอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างความช่วยเหลือกับการทดแทน

3) เชิงวิจัย (Research Level)

ควรมีการศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับ “การเปลี่ยนแปลงทางภาษาศาสตร์จากผลของ AI” เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประโยค สำนวน และรูปแบบการใช้ภาษาในบริบทข้ามวัฒนธรรม รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบของ AI ต่ออัตลักษณ์ทางภาษา (Language Identity) ของผู้เรียนในแต่ละภูมิภาค

4) เชิงสังคม (Social Level)

สังคมควรส่งเสริมการเรียนรู้แบบเท่าเทียม ลดช่องว่างทางเทคโนโลยี และสร้างวัฒนธรรมการใช้ AI อย่างรับผิดชอบ เพื่อให้ภาษาอังกฤษยังคงเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจระหว่างมนุษย์ มากกว่าการแบ่งแยก

เอกสารอ้างอิง

- Abrar-ul-Hassan, S. (2021). Linguistic capital in the university and the hegemony of English: Medieval origins and future directions. *SAGE Open Journal*, 11(2), 1-11.
- Al-khresheh, M. H. (2024). The future of artificial intelligence in English language teaching: Pros and cons of ChatGPT implementation through a systematic review. *Language Teaching Research Quarterly*, 43(1), 54-80.
- Anderson, J., Galpin, A., and Juzek, T. (2025). AI-mediated communication and the redefinition of linguistic norms. *Journal of Language and Technology Studies*, 18(2), 55-71.
- Bender, E. M., Gebru, T., McMillan-Major, A., and Shmitchell, S. (2021). On the dangers of stochastic parrots: Can language models be too big? In *Proceedings of the 2021 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency* (pp. 610-623). Association for Computing Machinery.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. Harvard University Press.
- Canale, M., and Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1-47.
- Chalhoub-Deville, M., and Turner, C. E. (2000). What to look for in ESL assessment. *TESOL Journal*, 9(4), 4-9.
- Chiu, T. K. F., Lim, C. P., and Hung, D. (2025). Encouraging human-AI collaboration in interactive learning environments: Teacher transitions from content deliverer to facilitator. *Interactive Learning Environments*, 33(2), 921-924.

- Coleman, J. A. (2010). English in the other European communities. *TESOL Quarterly*, 44(3), 507–531.
- Cotton, D.R., Cotton, P.A. and Shipway, J.R. (2024) Chatting and Cheating: Ensuring Academic Integrity in the Era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*, 61(2), 228–239.
- Crystal, D. (2003). *English as a global language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Duolingo. (2023, October 16). *Duolingo Max powered by GPT-4: A new way to learn*. <https://blog.duolingo.com>.
- Garcia, I., and Pena, M. I. (2021). Neural machine translation and post-editing practices: Efficiency and ethics. *Translation and Interpreting Studies*, 16(2), 245–262.
- Holliday, A. (2006). Native-speakerism. *ELT Journal*, 60(4), 385–387.
- Hu, G. (2002). Potential cultural resistance to pedagogical imports: The case of communicative language teaching in China. *Language, Culture and Curriculum*, 15(2), 93–105.
- Jenkins, J. (2015). *Global Englishes: A resource book for students* (3rd ed.). Routledge.
- Jurafsky, D., and Martin, J. H. (2023). *Speech and language processing* (3rd ed.). Draft version. Stanford University.
- Lee, J., and Warschauer, M. (2022). The role of artificial intelligence in second language learning and teaching. *Language Teaching Research*, 26(4), 643–662.
- Long, D., and Magerko, B. (2020). What is AI literacy? Competencies and design considerations. In Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (pp. 1–16). Association for Computing Machinery.
- Moder, C. L., and Halleck, G. B. (2009). English in aviation: The role of language in a global industry. *World Englishes*, 28(3), 305–324.

- Montgomery, S. L. (2013). *Does science need a global language? English and the future of research*. University of Chicago Press.
- Ng, W. (2021). *Conceptualising digital literacy in the context of educational technology*. Springer.
- Phillipson, R. (1992). *Linguistic imperialism*. Oxford University Press.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed). Cambridge University Press.
- UNESCO. (2023). *AI and education: Guidance for policy-makers*. UNESCO Publishing.
- Van Dijk, J. (2020). *The digital divide*. Polity Press.
- Wei, L. (2023). Artificial intelligence in language instruction: Impact on English learning achievement, L2 motivation, and self-regulated learning. *Frontiers in Psychology*, 6(14), 1261955.
- Wu, Y., Schuster, M., Chen, Z., et al. (2016, September 26). *Google's neural machine translation system: Bridging the gap between human and machine translation*. *arXiv preprint arXiv:1609.08144*.
- Yakura, H., Sato, S., and Shibata, T. (2024). Human-AI co-writing and linguistic style transformation. *Computers and Composition*, 67(2024), 102786.